

УДК 378.65.78

DOI 10.34142/27091805.2021.2.01.04

© **Кузьмічова Валентина Анатоліївна**
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
теорії і методики мистецької освіти та вокаль-
но-хорової підготовки вчителя Харківського
національного педагогічного університету
імені Г.С. Сковороди
Харків, Україна
email: 1965valentina@ukr.net
https://orcid.org/0000-0002-4449-3199

ФОРМУВАННЯ ВОКАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИС- ТЕЦТВА В КЛАСІ «ПОСТАНОВКА ГОЛОСУ»

У статті розкрито зміст та сутність формування вокальної компетентності у майбутніх учителів музичного мистецтва в класі з постановки голосу, як складової фахової підготовки. Виявлена специфіка творчої професійної діяльності, яка відображає якість виконавської культури педагога-музиканта. Доведено, що фахову підготовку поєднує методична, наукова, вокально-виконавська та педагогічно-організаційна діяльність. Встановлено, що процес формування вокальної компетентності в класі з постановки голосу достатньо довготривалий та вимагає дотримання певної послідовності. З'ясовано, що на заняттях з постановки голосу педагогічно доцільно використовувати спеціальні вправи, творчі завдання, акцентувати увагу на методику роботи з різними типами голосів, виходячи з фізіологічних та вікових особливостей учнів, знати принципи організації концертних виступів тощо. Оцінено вплив на формування вокальної компетентності унікальної спадщини українських співацьких традицій, використання кращих вокальних методик вітчизняних та зарубіжних педагогів. Охарактеризовано напрями реалізації та вплив творчого підходу до навчального процесу, що сприяють формуванню вокальної компетентності. Розкрито ключове значення самостійної роботи в класі «Постановка голосу», спрямованої на безперервну музичну самоосвіту, розкриваючи творчі вокальні здібності здобувача вищої професійної освіти. Виявлено вплив особистісних якостей, стилю роботи, музичних здібностей, індивідуальних і психологічних особливостей та творчого іміджу на формування вокальної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва в класі постановки голосу.

Ключові слова: вчитель, вокальна підготовка, компетентність, постановка голосу, творчість, музичне мистецтво.

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями. Оптимізація системи фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва у вищих педагогічних навчальних закладах, передбачає врахування вимог до сучасного педагога, специфіки його успішної різнопланової та творчої професійної діяльності. За своєю сутністю, характером та змістом вона поєднує: методичну, наукову, вокально-виконавську та педагогічно-організаційну діяльність. Реалізація якісної фахової підготовки здобувачів факультетів мистецтв потребує обґрунтування, удосконалення та практичної перевірки комплексу педагогічних, предметно-спеціальних, організаційних, психологічних, просвітницьких знань, умінь, навичок, засобів, форм та методів формування вокальної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва в класі «Постановки голосу». Вокальна компетентність, як складова фахової підготовки випускників факультетів мистецтв відображає якість виконавської культури музиканта.

Аналіз основних досліджень і публікацій свідчить, що проблема формування професійної фахової компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва досліджувалася сучасними науковцями в різних сферах. Питання формування професійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва розглядалися у працях вітчизняних та зарубіжних науковців Л. Беземчук (2020), П. Горкуненко (2010), М. Михаськова (2003), О. Овчарук (2003), Н. Остапенко (2015), Г. Падалка (2010), І. Полубоярина (2008), В. Фомін (2020), В. Черкасов (2014). Деякі аспекти формування вокальної компетентності в процесі вокальної підготовки висвітлюються у наукових доробках Л. Василенко (2003), С. Гмиріна (2019), Н. Овчаренко (2014), О. Прядко (2009); Л. Тоцька (2007), Чуньпен Лі (2013).

Незважаючи на значну кількість наукових праць, актуальним залишаються питання формування вокальної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва в класі «Постановка голосу». Зазначене вище зумовило вибір тема-

тики наукового дослідження.

Формулювання цілей та завдань статті. Метою статті є теоретичне висвітлення та практичне обґрунтування змісту формування вокальної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва в класі «Постановка голосу».

Виклад основного матеріалу. Невід'ємною складовою сучасної системи вищої педагогічної освіти є формування фахової компетентності майбутніх музично-педагогічних кадрів. Вивчення та аналіз музично-педагогічної та методичної літератури свідчить, що поняття «компетентність» в сучасній педагогічній науці та практиці досить часто використовується у наукових дослідженнях, як своєрідна альтернатива фаховим знанням, вмінням та навичкам.

Професійну компетентність учителя музичного мистецтва сучасні педагоги-методисти (І. Зязюн, О. Овчарук, О. Олексюк, Л. Масол, Г. Падалка, І. Полубоярина), розглядають, як органічне поєднання необхідних фахових знань, умінь, навичок та володіння спеціальними методиками роботи з учнівськими музично-інструментальними та вокально-хоровими колективами різних вікових груп; музичного виховання; навчання учнів сольного співу (академічному, естрадному, народному) гри на музичних інструментах; культурно-освітньою та організаційною роботою в закладах загальної та спеціалізованої середньої освіти.

Формування професійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва передбачає вільне оперування необхідними фаховими знаннями, вміннями та навичками теоретичної і практичної підготовки з дисциплін: історико-теоретичного, психолого-педагогічного, вокально-хорового, інструментально-виконавського циклів. Зазначені цикли включають дисципліни методичного, теоретичного та практичного спрямування, що викладаються у груповій, колективній та індивідуальній формах.

Вокальна компетентність, як структурний компонент професіоналізації, передбачає набуття методичної, педагогічної та вокально-виконавської підготовки здобувачів вищої освіти. Зміст, форми та методи формування вокальної компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва в класі з постановки голосу зумовлюються особливостями специфіки фахової підготовки.

У нашому дослідженні ми розглядаємо поняття «вокальна компетентність» майбутнього вчителя музичного мистецтва як здатність до самостійно-творчої, художньо-інтерпретаційної та вокально-педагогічної діяльності, спрямованої на удосконалення процесу музично-виконавської та методичної підготовки.

Сучасні дослідники (С. Гмиріна, Н. Косінська,

Н. Овчаренко, В. Черкасов, Лі Чуньпен, А. Шпирка) визначають «вокальну компетентність» як результат професійного навчання майбутніх учителів музичного мистецтва у класі постановки голосу та здатність до втілення художньо-образного змісту вокального твору на основі опанування і вдосконалення комплексу вокально-виконавських, вокально-технічних знань, умінь, навичок, надбань у галузі вокального мистецтва.

Основна форма аудиторної роботи на факультетах мистецтв вищих педагогічних навчальних закладів з дисципліни «Постановка голосу» індивідуальна. За такою формою організації навчального процесу передбачено добір музичного репертуару відповідно до рівня вокальної підготовки та творчих можливостей, музичних здібностей, навчальних можливостей виконання завдань здобувача.

На думку сучасних педагогів-науковців (В. Антонюк, Н. Гребенюк, С. Гмиріної, Лі Чуньпен) процес формування вокальної компетентності в класі з постановки голосу достатньо довготривалий та вимагає дотримання певної методичної послідовності.

На початковому інформаційно-організаційному етапі занять кваліфікований викладач складає план роботи базуючись на природних даних співака, допомагає сформувати та оволодіти вокальними вміннями та навичками: вокальним диханням, способами звуковедення, звукоутворенням (обмежена ділянка діапазону), співочою поставою, опорою та атакою звуку, вірною співацькою позицією, вокальною дикцією та артикуляцією; розвинути почуття смаку та артистизм. На даному етапі бажано націлювати здобувачів на стимулювання творчо-пізнавальної активності в процесі вокально-виконавської діяльності.

На другому операційно-комплексному етапі поступово формується повноцінний тембральний діапазон, засвоюються основні види звуковедення та елементи вокальної техніки, розвивається вокальний слух, співацька дикція та артикуляція; проявляються педагогічна ерудованість та аналітичні вміння, щодо оволодіння сучасними технологіями вокального навчання.

На завершальному, продуктивно-рефлексивному етапі формування вокальної компетентності удосконалюються набуті знання, вміння та навички у комплексі з вирішенням художньо-естетичних та виконавських завдань спрямованих на виховання творчої особистості; проявляється рівень сформованості набуті вокально-педагогічної ерудованості та саморегуляції, рефлексивне осмислення специфіки майбутньої вокально-педагогічної діяльності.

Захопленість творчим характером професії,

ціннісне ставлення до вокального мистецтва, осмислений науковий підхід до процесу навчання здобувачів дають змогу впливати на процес формування вокальної компетентності.

Важливого значення у процесі формування вокальної компетентності в класі «Постановка голосу» належить методичному забезпеченню яке спрямоване на підвищення якості навчання, підсилення мотивації щодо обраного фаху та включає також володіння спеціальними методиками: методика роботи з голосом учнів молодшого, середнього та старшого шкільного віку; методика роботи з різними типами голосів; методика підготовки до концертних виступів, участі у конкурсах та фестивалях.

За рекомендацією провідних педагогів-методистів (В. Антонюк, Н. Косінської, Н. Овчаренко, О. Стахевич та ін.), в процесі формування вокальної компетентності, на заняттях з постановки голосу педагогічно доцільно використовувати наступні методи: опанування музично-теоретичними знаннями, самостійної роботи, вправ (дихальні, дикційні, артикуляційні, розспівування), творчі (інсценізація вокальних творів, виконавського показу, драматизація, ілюстрування, особистісна креативність), фонетичний(робота з літературним текстом), концентричний, порівняльного аналізу, пояснювально-ілюстративний, та інші (Гмиріна, 2019, с. 77-83).

Особливу увагу слід звернути на роботу з іншомовними вокальними творами, активно застосовуючи фонетичний метод. Вокальні вправи та вокалізи, як засіб розвитку співацького голосу, сприяють подальшому досягненню необхідного технічного рівня у виконанні різножанрових вокальних творів (Лі Чуньпен, 2012, с. 17–20).

Вивчення та аналіз різних джерел свідчить, що формуванню вокальної компетентності здобувачів мистецьких факультетів в першу чергу сприяє опора на унікальну спадщину українських співацьких традицій(балади, народні пісні, колядки, щедрівки, романси), використання кращих вокальних методик вітчизняних (П. Голубева; М. Микиша, О. Мишуга, О. Муравйова, М. Донець-Тесейер) та зарубіжних педагогів (Дж. Барра, М. Гарсія, М. Глінка, М. Маркезі, Ф. Ламперти, Дж. Лаурі-Вольпі, Л. Тетраціні).

На формування вокальної компетентності особливо впливає творчий підхід здобувача до навчального процесу, що реалізується за наступними напрямками: свідомою роботою над недоліками звукоутворення та високою співацькою формантою; самостійне прослуховування вокальних творів у виконанні всесвітньо-відомих вітчизняних і зарубіжних оперних та камерних співаків; відвідування міських мистецьких заходів (опер-

ний театр, театр оперети, філармонія, концертні заходи за участю провідних майстрів вокального мистецтва); відео-перегляд в internet-ресурсах, відвідування та аналіз майстер-класів провідних педагогів минулого та сучасності; самостійний добір навчального вокального репертуару та пісень шкільного репертуару (Овчаренко, 2014, с. 400).

Самостійна робота в класі «Постановки голосу» має ключове значення, оскільки спрямована на безперервну музичну самоосвіту, розкриваючи творчі вокальні здібності здобувача, передбачає роботу з internet-ресурсами, нотними виданнями, начальною-методичною літературою, вирішенню творчих завдань (імпровазія, добір акомпанементу до пісень шкільного репертуару та вокальних творів навчальної програми, складання виконавського плану; аналіз виконавських труднощів); написання анотацій, доповідей, повідомлень; роботу з літературним та музичним текстом, здійсненням виконавського та художньо-педагогічного аналізу вокального твору.

Така робота включає різноманітні форми та види аудиторної, позааудиторної колективної й індивідуальної навчально-виховної діяльності (виховна година, творчі проекти, концертно-конкурсна програма, концерт-лекція, мистецькі та просвітницькі заходи).

Слід зазначити, що ефективність формування вокальної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва значно залежить від концертно-конкурсної діяльності, оскільки така форма роботи передбачає публічне виконання вокальних творів за визначеною програмою. Під час виступу здобувачі мають можливість самовдосконалюватись, набувати сценічного досвіду, демонструвати свої таланти, розвивати емоційно-естетичну та вокально-виконавську культуру, формувати здатність до самооцінювання власної творчої діяльності (Косинська, 2018, с.43–38).

У певній мірі на формування вокальної компетентності впливають особистісні якості та стиль роботи майбутнього вчителя, музичні здібності (відчуття метро ритму, агогіки та динаміки), індивідуальні психологічні особливості (емоційність, образне мислення, творча уява), творчі здібності (цікава інтерпретація вокальних творів, спроможність розробок педагогічних та оригінальних культурно – освітніх проектів), творчий імідж (Беземчук, Л., Фомін, В., 2020).

Особливу увагу ми звертаємо на створення творчого іміджу як успішної складової подальшої педагогічно-творчої діяльності: поставлений голос, виразний погляд, ефектні жести та міміка; зі смаком підібраний одяг, зачіска та аксесуари відповідно до створеного сценічного образу; ар-

тистичне та змістовно-художнє виконання вокальних творів; вільне оперування вокально-виконавськими прийомами; створення власних оригінальних інтерпретацій вокальних творів; професійно-творча, емоційно-толерантна, методично-інформаційна манера спілкування з колегами та учнями (Кузьмічова, 2016, с. 25-31).

Таким чином, зміст і процес фахової підготовки на факультетах мистецтв в класі постановки голосу орієнтовані на якісний результат-формування вокальної компетентності музичного майбутніх учителів музичного мистецтва.

Висновки. Таким чином, специфіка формування вокальної компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва нерозривно пов'язана з розвитком його професіоналізму та ефективністю вокально-виконавської діяльності (професійне володіння власним співацьким голосом). Доведено, що вокальна компетентність відображає якість фахової підготовки, дає можливість комплексно використовувати набуті знання, вміння та навички у подальшій педагогічній діяльності: навчально-виховній, науковій, культурно-мистецькій, методичній.

З метою вдосконалення процесу вокального навчання в класі з постановки голосу здобувачі мають можливість усвідомлено ознайомитися з

неперевершеними шедеврами співацького мистецтва, взірцями вокальної культури, кращими традиціями світової та вітчизняними вокальними школами, поєднуючи музичну та художньо-естетичну діяльність.

Обґрунтовано, що сформована вокальна компетентність, як інтегрована професійно-особистісна якість виявляється у набутті предметно-практичних компетентностей, а саме: оволодіння різножанровим вокальним репертуаром (шедеври вітчизняної та світової вокальної музики); здатності до художньо-інтерпретаційної творчості у вокально-виконавській діяльності; практичному використуванні професійних знань з методики музичного навчання та виховання; здійсненні естетичного виховання зі школярами різних вікових груп засобами вокального мистецтва.

Перспективи подальших досліджень. Проведене дослідження, щодо процесу формування вокальної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва в класі постановки голосу не вичерпує всіх аспектів. На наш погляд, педагогічно-доцільним буде подальше вивчення та аналіз принципів формування вокальної компетентності в процесі ансамблевого та хорового виконавства.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Bezemchuk L., & Fomin B. (2020). The Formation of Future Music Art Teacher`s Methodological Competence in the Process of Pedagogical Practice. *Professional Art Education*, 1(1), 43–49. <https://doi.org/10.34142/27091805.2020.1.01.07>

Ван Яцзюнь (2018). Педагогічні умови формування комунікативної культури майбутнього вчителя музичного мистецтва у процесі диригентсько-хорового навчання. *Музичне мистецтво в освітологічному дискурсі*, 3, 125–131. <https://doi.org/10.28925/2518-766X.2018.3.125131>

Вишневецька М.В.(2018). Формування естетичної культури майбутнього вчителя музичного мистецтва як психолого-педагогічна проблема. *Музичне мистецтво в освітологічному дискурсі*, 4, 97–102. <https://doi.org/10.28925/2518-766X.2019.4.14>

Гмиріна С.В.(2019) Методи роботи студентів над вокальними творами у класі сольного співу. *Музичне мистецтво в освітологічному дискурсі*, 4, 77–83. <https://doi.org/10.28925/2518-766X.2019.4.11>

Давлатова Т.І. (2018). Творчий шлях М. Донець-Тесейер (за архівними матеріалами). *Музичне мистецтво в освітологічному дискурсі*, 3, 89–92. <https://doi.org/10.28925/2518-766X.2018.3.8992>

Кузьмічова В.А. (2016). Особливості формування іміджу студентів факультету мистецтв народно-пісенної творчості. *Педагогіка та психологія*, 53, 113–118.

Кушнір К.В. (2018). Особливості формування ціннісних компетентностей майбутнього вчителя музичного мистецтва. *Музичне мистецтво в освітологічному дискурсі*, 3, 25–31. <https://doi.org/10.28925/2518-766X.2018.3.2531>

Косинська Н.Л. (2018). Принципи та підходи до формування сценічно-образної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у процесі вокальної підготовки. *Музичне мистецтво в освітологічному дискурсі*, 3, 43–48. <https://doi.org/10.28925/2518-766X.2018.3.4348>

Тушева В.В. (2018). Свідомість як особистісне новоутворення і детермінанта ціннісних орієнтацій

майбутнього педагога у мистецькій освіті. *Музичне мистецтво в освітологічному дискурсі*, 3, 17–24. <https://doi.org/10.28925/2518-766X.2018.3.1724>

Лі Чуньпен (2012). Діагностика рівнів формування вокально-хорової компетентності майбутніх учителів музики. *Науковий вісник*, 1.39, 160–163.

Михаськова М. А. (2003). Проблеми формування фахової компетентності майбутнього вчителя музики. *Наукові записки*, 2, 17–20.

Овчаренко Н. А. (2014). Професійна підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально-педагогічної діяльності: теорія та методологія. *Монографія*, 400.

Полубоярина І. І. (2008). Формування професійної компетентності майбутніх учителів музики в педагогічному коледжі. *Автореф. дис. ... канд. пед. наук*, 21.

Падалка Г. М. (2019). Художньо-методична культура викладача мистецьких дисциплін: сутність, принципи саморозвитку. *Музичне мистецтво в освітологічному дискурсі*, 4, 16–21. <https://doi.org/10.28925/2518-766X.2019.4.2>

Черкасов В. Ф. (2014). Теорія і методика музичної освіти. *Підручник*, 528.

Шпирка А.О. (2019). Методи емоційної саморегуляції у формуванні емоційної виразності майбутнього вокаліста. *Музичне мистецтво в освітологічному дискурсі*, 4, 84–89. <https://doi.org/10.28925/2518-766X.2019.4.12>

REFERENCE

Bezemchuk L., & Fomin B. (2020). The Formation of Future Music Art Teacher`s Methodological Competence in the Process of Pedagogical Practice. *Professional Art Education*, 1(1), 43–49. <https://doi.org/10.34142/27091805.2020.1.01.07>

Van Yatszyun'. (2018). Pedagogichni umovy formuvannya komunikativnoyi kul'tury maybutn'oho vchytelya muzychnoho mystetstva u protsesi dryhent-s'ko-khorovoho navchannya [Pedagogical conditions of formation of communicative culture of the future teacher of musical art in the process of conducting and choral training]. *Muzychne mystetstvo v osvitolohichnomu dyskursi*, 3, 125–131. <https://doi.org/10.28925/2518-766X.2018.3.125131> [in Ukrainian]

Vyshnevets'ka M.V. (2018). Formuvannya estetychnoyi kul'tury maybutn'oho vchytelya muzychnoho mystetstva yak psykhologo-pedahohichna problema [Formation of aesthetic culture of the future teacher of musical art as a psychological and pedagogical problem]. *Muzychne mystetstvo v osvitolohichnomu dyskursi*, 4, 97–102. <https://doi.org/10.28925/2518-766X.2019.4.14> [in Ukrainian]

Hmyrina S.V. (2019). Metody roboty studentiv nad vokal'nymy tvoramy u klasi sol'noho spivu [Methods of students' work on vocal works in the class of solo singing]. *Muzychne mystetstvo v osvitolohichnomu dyskursi*, 4, 77–83. <https://doi.org/10.28925/2518-766X.2019.4.11> [in Ukrainian]

Davlatova T.I. (2018). Tvorchy shlyakh M.Donets'-Tesseyr (za arkhivnymy materialamy) [Creative way M. Donets-Tesseir (according to archival materials)]. *Muzychne mystetstvo v osvitolohichnomu dyskursi*, 3, 89–92. <https://doi.org/10.28925/2518-766X.2018.3.8992> [in Ukrainian]

Kuzmichyova V.A. (2016). Osoblyvosti formuvannya imidzhu studentiv fakul'tetu mystetstv narodno-pisennoyi tvorchosti [Features of image formation of students of the faculty of arts of folk song creativity]. *Pedahohika ta psykhohihiya*, 53, 113–118. [in Ukrainian]

Kushnir K.V. (2018). Osoblyvosti formuvannya tsinnisnykh kompetentnostey maybutn'oho vchytelya muzychnoho mystetstva [Features of formation of value competencies of the future teacher of musical art]. *Muzychne mystetstvo v osvitolohichnomu dyskursi*, 3, 25–31. <https://doi.org/10.28925/2518-766X.2018.3.2531> [in Ukrainian]

Kosins'ka N.L. (2018). Pryntsypy ta pidkhody do formuvannya stsenichno-obraznoyi kul'tury maybutnikh uchyteliv muzychnoho mystetstva u protsesi vokal'noyi pidhotovky [Principles and approaches to the formation of stage and image culture of future music teachers in the process of vocal training]. *Muzychne mystetstvo v osvitolohichnomu dyskursi*, 3, 43–48. <https://doi.org/10.28925/2518-766X.2018.3.4348> [in Ukrainian]

Tusheva V.V. (2018). Svidomist' yak osobystisne novoutvorennia i determinanta tsinnisnykh oriyentatsiy maybutn'oho pedahoha u mystets'kiy osviti [Consciousness as a personal neoplasm and a determinant of the value orientations of the future teacher in art education]. *Musical art in educational discourse*, 3, 17–24. <https://doi.org/10.28925/2518-766X.2018.3.1724> [in Ukrainian]

Li Chun'pen (2012). Diahnostyka rivniv formuvannya vokal'no-khorovoyi kompetentnosti maybutnikh uchyteliv muzyky [Diagnosis of the levels of formation of vocal and choral competence of future music teachers]. *Naukovyy visnyk*, 1.39, 160–163. [in Ukrainian].

Mykhas'kova M. A. (2003). Problemy formuvannya fakhovoyi kompetentnosti maybutn'oho vchytelya muzyky [Problems of formation of professional competence of the future music teacher]. *Naukovi zapysky*, 2, 17–20. [in Ukrainian]

Ovcharenko N. A. (2014). Profesiyna pidhotovka maybutnikh uchyteliv muzychnoho mystetstva do vokal'no-pedahohichnoyi diyal'nosti: teoriya ta metodolohiya [Professional training of future music teachers for vocal and pedagogical activities: theory and methodology]. *Monohrafiya*, 400. [in Ukrainian]

Poluboyaryna I. I. (2008). Formuvannya profesiynoyi kompetentnosti maybutnikh uchyteliv muzyky v pedahohichnomu koledzhi [Formation of professional competence of future music teachers in the pedagogical college]. *Avtoref. dys. ... kand. ped. nauk*, 21. [in Ukrainian]

Padalka H. M. (2019). Khudozhn'o-metodychna kul'tura vykladacha mystets'kykh dystsyplin: sutnist', pryntsypy samorozvytku [Artistic and methodical culture of a teacher of art disciplines: essence, principles of self-developmen]. *Muzychne mystetstvo v osvitolohichnomu dyskursi*, 4, 16–21. <https://doi.org/10.28925/2518-766X.2019.4.2> [in Ukrainian]

Cherkasov V. F. (2014). Teoriya i metodyka muzychnoyi osvity [Theory and methods of music education]. *Pidruchnyk*, 528. [in Ukrainian]

Shpyrka A. O. (2019). Metody emotsiyanoi samorehulyatsiyi u formuvanni emotsiyanoi vyravnosti maybutn'oho vokalista [Methods of emotional self-regulation in the formation of emotional expressiveness of the future vocalist]. *Muzychne mystetstvo v osvitolohichnomu dyskursi*, 4, 84–89. <https://doi.org/10.28925/2518-766X.2019.4.12> [in Ukrainian]

Дата надходження рукопису 30.03.2021

DOI 10.34142/27091805.2021.2.01.04

© **Valentina Kuzmichyova**

Candidate of Pedagogical Sciences, Docent,
Professor of the Department of Theory
and Methodology of Artistic Education and
Vokal-choral Training of the Teacher of
H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical
University,

Kharkiv, Ukraine

email: 1965valentina@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0002-4449-3199>

FORMATION OF VOCAL COMPETENCE OF FUTURE TEACHERS OF MUSIC ART IN THE CLASS «VOICE STAGING»

The purpose of the article is to cover and theoretically substantiate the content of formation of vocal competence of future music teachers in the class «Voice staging».

Methods & methodology. Vocal competence as a structural component of professional training, involves the acquisition of methodological, pedagogical and vocal-performing training of students. The content, forms and methods of formation of vocal competence of the future teacher of musical art in a class «Voice staging» are caused by feature of specificity of professional preparation. The formation of vocal competence is especially influenced by the creative approach of the applicant to the educational process, which is implemented in the following areas: conscious work on the shortcomings of sound production and high singing form; independent listening to vocal works performed by world-famous domestic and foreign opera and chamber singers; attending city art events (opera house, operetta theater, philharmonic hall, concert events with the participation of leading masters of vocal art). In the process of formation of vocal competence, in voice lessons it is pedagogically expedient to use the following methods: mastering musical-theoretical knowledge, independent work, exercises (breathing, diction, articulation, singing), creative (performance, dramatization, illustration).

Scientific novelty. The specifics of creative professional activity are revealed, which reflects the quality of the performing culture of a music teacher. It is proved that professional training combines methodical, scientific, vocal-performing and pedagogical-organizational activity. It is established that the process of formation of vocal competence is quite long and requires a certain sequence. It was found that it is pedagogically expedient to use special exercises, creative tasks, focus on methods of working with different types of voices, based on physiological and age characteristics of students, know the principles of organizing concert performances and more. The influence on the formation of vocal competence of the unique heritage of Ukrainian singing traditions, the use of the best vocal methods of domestic and foreign teachers is estimated.

Conclusions. The article proves that vocal competence reflects the quality of professional training, gives the opportunity to comprehensively use the acquired knowledge, skills and abilities in further pedagogical activities: educational, scientific, cultural, artistic, methodological. In order to improve the process of vocal training in the classroom of voice production, students have the opportunity to consciously get acquainted with unsurpassed masterpieces of singing, examples of vocal culture, the best traditions of world and domestic vocal schools, combining musical and artistic-aesthetic activities.

Key words: teacher, vocal training, competence, voice staging, art, musical art